

**AFVAL
SCHEIDEN,
DEN HAAG
DOET HET.**

VOORWOORD

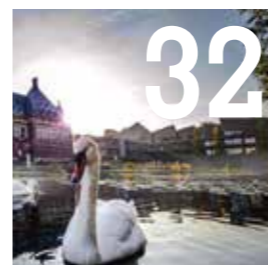

Veel inwoners van Den Haag weten het inmiddels al: als je weet wat je kunt scheiden en hoe je kunt scheiden en waarom, dan krijg je er nog lol in ook. Zeker als je beseft waarom het afval scheiden zo nodig is. Gezamenlijk kunnen we er voor zorgen dat we de stad schoon houden, een duurzaam milieu stimuleren en het is ook nog goed voor uw portemonnee doordat de afvalstoffenheffing laag blijft. Zo heeft iedereen een goede reden om meer afval te scheiden. De gemeente kijkt ook verder vooruit hoe we duurzaam afvalbeheer in Den Haag de komende jaren verder kunnen verbeteren: invoering van nieuwe inzamelmethoden, uitbreiden van bestaande inzamelvoorzieningen, communicatie en samenwerking met de stad, testen en toepassen van innovaties en verbetering van voorzieningen voor grof huishoudelijk afval. Maar ook praktisch doen we er alles aan u te helpen door genoeg plekken in de stad te realiseren waar je glas, papier, textiel en plastic kan aanbieden of door extra containers uit te zetten in de stad. Tegelijk moeten wij realistisch zijn. Den Haag kent de hoogste dichtheid aan inwoners per vierkante kilometer van heel Nederland. Het vraagt dus een enorme inspanning van ons allemaal: 'alle kleine beetjes helpen'. In deze uitgave kunt u diverse voorbeelden zien van Hagenaars met goede ideeën én met dromen. Van het verminderen van restafval tot het hergebruiken van bepaalde producten die anders worden verbrand. Het is mooi om te zien dat ook mensen die nooit iets met afval deden er nu serieus werk van maken. Ik hoop dat u er door geïnspireerd raakt om iets te gaan doen al is het maar dat kleine beetje. Geef afval een tweede leven!

VRIENDELIJKE GROET,

Boudewijn Revis
Wethouder Binnenstad, Stadsontwikkeling Kerngebieden en Buitenruimte

INHOUD

Voorwoord	3
Waarom zou u afval scheiden?	6
Waarom doen zij het?	10
De 4 principes van afvalbewust leven	22
Wat hoort waar?	23
Papier en karton	24
Plastic verpakkingen, blik en drinkpakken	25
Glas	26
Groente-, fruit-, tuin- (gft)afval en etensresten	27
Textiel	28
Vet	29
Klein chemisch afval (KCA)	30
Elektronische apparaten en batterijen	31
Restafval	34
Grofvuil	35
De goede adresjes	36
Colofon	38

WAAROM ZOU U AFVAL SCHEIDEN?

Een gemiddeld huishouden in Den Haag produceert 143 kilo afval in 100 dagen. In 2016 gingen 200 Haagse huishoudens de uitdaging aan om 100 dagen lang zo min mogelijk afval te produceren. Dit was de 100-100-100 Challenge. De huishoudens die meededen aan de Challenge kwamen uit op een gemiddelde van slechts 16,6 kilo in 100 dagen! De deelnemers ontdekten dat ze veel meer afval gescheiden konden inleveren dan ze dachten. Hun restafval verminderde enorm.

Er zijn verschillende redenen om je afval te scheiden. Het is bijvoorbeeld beter voor het milieu en je eigen portemonnee.

Restafval gaat naar een verbrandingsinstallatie en is dus niet meer te hergebruiken. Bovendien veroorzaken de verbrandingsinstallaties CO₂ uitstoot.

In Den Haag belandt nog veel plastic, papier, gft-afval en glas bij het restafval. Dat is zonde, want dat zijn allemaal grondstoffen die opnieuw gebruikt kunnen worden. Door afval goed te scheiden, gooit u geen herbruikbare grondstoffen weg. Ook dat is dus beter voor het milieu.

In Den Haag betaalt ieder huishouden mee aan de afvalverwerking, in de vorm van afvalstoffenheffing. In 2017 was dat voor een Haags huishouden met drie of meer personen € 284,76 per jaar. Door afval goed te scheiden kan de afvalstoffenheffing laag blijven.

A close-up photograph showing a person's hand holding a ripe yellow banana over a blue recycling bin. The bin is filled with various types of food waste, including banana peels and other organic matter. In the background, other recycling bins in different colors (green, purple, blue) are visible, suggesting a recycling station or a kitchen area with separate waste disposal options.

In dit boekje vertelt een aantal van de deelnemers over hun ervaring en delen ze met u hun tips. Ook vindt u in dit boekje informatie over hoe u uw afval in Den Haag kunt scheiden en waar u in Den Haag met uw gescheiden afval naar toe kunt. Gaat uw afval al in verschillende bakken?

SAMEN
VOOR
EEN SCHOON
DEN HAAG

WAAROM DOEN ZIJ HET?

SANNE VERHOEF

Sanne Verhoef blogt over haar duurzame leven. Ze ziet duurzaamheid als een uitdaging, ook op het gebied van afval scheiden. Gelukkig doet haar vriendin thuis mee met alle duurzame ideeën.

Wat doe je precies aan afval scheiden?

Ik probeer mijn afval zo goed mogelijk volgens alle stromen te scheiden. Vooral het scheiden van plastic vind ik heel belangrijk. Het kan niet gezond zijn dat er inmiddels overal plastic in zit, van die microscopisch kleine plastic korreltjes. Op dit moment volg ik het 'plasticdieet', wat betekent dat ik probeer om geen plastic te kopen. Ik heb drie kleine neefjes, en ik vind het belangrijk dat zij gezond opgroeien in een zo schoon mogelijke wereld. Daar probeer ik aan bij te dragen.

Wat is je tip voor anderen?

Mijn blog heet 'het Grote Groene Geluk', maar wat dat geluk precies inhoudt weet ik nog niet. Ik probeer gewoon zo duurzaam mogelijk met afval om te gaan, en daar voel ik me heel goed bij. Ik kan bijvoorbeeld iedereen aanraden om een plek voor plastic afval te creëren. Hoe makkelijker je het jezelf maakt om plastic bij het restafval te gooien. Mijn prullenbak voor restafval staat op het balkon, dus het kost mij meer moeite om daar iets in te stoppen dan in de zak voor plastic die ik in de keuken heb hangen.

"Het kan niet gezond zijn dat er inmiddels overal plastic in zit, van die microplastics. Op dit moment volg ik zelfs het 'plasticdieet', wat betekent dat ik probeer om geen plastic te kopen."

WAAROM DOEN ZIJ HET?

MARGREET VAN DER MERKT

Margreet woont in Ypenburg en deed eigenlijk tot voor kort niets aan afvalscheiding.

Wat doe je precies aan afval scheiden?

'Het klimaat', daar heb ik helemaal geen gevoel bij. Maar je hebt van die filmpjes over plastic in de zee. Dan zie je zo'n schildpad helemaal vastzitten in plastic. Of walvissen die tussen al dat afval zwemmen. Zelfs de grootste Haagse rotzak kan daar niet ongevoelig voor blijven. Ik scheid daarom mijn plastic en glas. Nou ja, meestal. Ik denk er meestal wel aan, maar niet altijd. Soms wil ik de hele wereld redden. Maar als ik een rotzack heb gehad, dan denk ik 'zak er maar in, met je afval scheiden.'

Wat is je tip voor anderen?

Tijdens die Challenge heb ik mensen ontmoet die echt alles helemaal precies scheiden. Ik was daarvan wel onder de indruk. Ik gooide alles gewoon bij het restafval. Glas en plastic scheiden is voor mij al een hele verandering. Ik heb geleerd dat je niet alles direct goed hoeft te doen. Als je maar een eerste stap doet. Een bak voor het glas neerzetten is niet zo moeilijk, volgens mij kan iedereen dat wel. Dan heb je in ieder geval een begin gemaakt.

"Ik heb geleerd dat je niet alles direct goed hoeft te doen. Als je maar een eerste stap doet. Een bak voor het glas neerzetten is niet zo moeilijk, volgens mij kan iedereen dat wel."

WAAROM DOEN ZIJ HET?

EZRA VAN DER BOM

Ezra is 10 jaar oud, en deed samen met zijn ouders mee aan de 100-100-100 Challenge. Thuis deden ze al aan recyclen, maar ze zijn als gezin bewuster met afval bezig sinds de challenge.

Wat doe je precies aan afval scheiden?

Thuis scheiden we ons plastic, glas en papier. We hebben ook een GFT-bak. Soms gebruik ik karton om mee te knutselen. Plastic scheiden we ook als we buiten zijn. Als we naar de ijssalon gaan dan brengen we de plastic lepels naar de plastic container om te recyclen. Ik vind het ook leuk dat we dit al best lang doen, en dat ik niet de enige ben. Mijn ouders recyclen, onze burens doen het ook, en ik zie altijd wel mensen bij de recycle-containers.

Wat is je tip voor anderen?

Ik vind het soms een beetje moeilijk om alles te scheiden. Onze glasbak staat in de kelder. Dat is niet handig. Het is makkelijker als die dichterbij de andere bakken zou staan. En ik wil aan mensen die sigaretten roken vragen of ze die niet op de grond willen gooien. Misschien kunnen ze een potje of zoiets meenemen waar ze hun sigaretten in kunnen doen.

“Als we naar de ijssalon gaan dan brengen we de plastic lepels naar de plastic container om te recyclen. Ik vind het ook leuk dat we dit al best lang doen, en dat ik niet de enige ben.”

WAAROM DOEN ZIJ HET?

TRASHURE HUNT

TrashUre Hunt is een organisatie die mensen aanmoedigt bewust om te gaan met afval. Dat doen ze door met groepen, bedrijven en kinderfeestjes op jacht te gaan naar 'trash' op het Scheveningse strand en daar een kunstwerk van te bouwen met de 'schatvinders'. Voor meer info en mogelijkheden kun je terecht op trashurehunt.org

Wat doen jullie precies aan afval scheiden?

Een van de kinderen in ons museum zei: 'Volwassenen zijn te druk. Ze kijken teveel op hun telefoon, ze hebben teveel stress. Daardoor kunnen ze niet meer nadenken over afval scheiden.' Dat is toch super verwoord? Wij moedigen anderen aan om weer bewust om te gaan met afval. We willen mensen op een positieve manier aanzetten om hun afval op een goede manier weg te gooien.

Wat is jullie tip voor anderen?

Het moet vooral leuk zijn om je afval in de juiste bak te gooien. Wij willen gedrags- en mentaliteitsverandering bereiken door de positieve kanten op een leuke manier te benadrukken. We hebben bijvoorbeeld een knikkerbaan van afval en een ballengoobord voor verschillende afvalbakken. Ook thuis kunnen mensen afval scheiden leuk maken. Je kunt er een wedstrijd van maken met je kinderen. Of hang een basketbalnetje boven de prullenbak. Zie afval scheiden thuis vooral als iets leuks en positiefs, want dat is het zeker.

"Volwassenen zijn te druk. Ze kijken teveel op hun telefoon, ze hebben teveel stress. Daardoor kunnen ze niet meer nadenken over afval scheiden."

WAAROM DOEN ZIJ HET?

FRANK KANHAI

Frank vindt duurzaam omgaan met afval ontzettend leuk. Hij organiseert wandelingen en wandelgroepen, en vertelt geïnteresseerden tijdens het wandelen graag over zijn trucs om afval beter te scheiden en te verminderen.

Wat doe je precies aan afval scheiden?

Eigenlijk deed ik nooit wat met mijn afval. Ik pleurde alles in een bak. Maar na de 100-100-100 Challenge ben ik daar wel in veranderd. Ik probeer mijn afval nu wel te scheiden. Dat bewijst maar weer dat je ook op je 54^e nog wat nieuws kan leren. Ik vind het nu gewoon leuk, ik scheid mijn afval voor mezelf omdat ik het een uitdaging vind om zo weinig mogelijk restafval over te houden.

Wat is je tip voor anderen?

Tjetan, een goede vriendin van mij, heeft mij heel veel leuke trucs over afval geleerd. Zij geeft mij bijvoorbeeld koffie in een jampotje mee, voor in de trein. Dan zie je mensen in de trein wel kijken van 'drinkt hij nou uit een jampot?'. Dat soort dingen leveren vaak ook gesprekken op. Ik praat er graag over met anderen. Je kunt heel veel van elkaar leren over afval scheiden. Dus kijk eens hoe anderen het doen als je ergens op bezoek bent. Praat erover. Dat inspireert echt om het zelf nog beter te doen.

"Ik vind het nu gewoon leuk, ik scheid mijn afval voor mezelf omdat ik het een uitdaging vind om zo weinig mogelijk restafval over te houden."

HET KABINET 070 362 69 66

WAAROM DOEN ZIJ HET?

SARA REIJNDERS

Sara probeert zo goed mogelijk met haar afval om te gaan. Dat doet ze onder andere door tasjes van gebruikt katoen te maken. Om haar impact te vergroten wil Sara ook anderen inspireren via www.groenmetsaar.nl.

Wat doe je precies aan afval scheiden?

Ik probeer zo min mogelijk afval te hebben. Het afval dat ik toch heb, dat scheid ik zo goed als mogelijk. Maar het liefst gebruik ik het om iets nieuws te maken. Mensen denken bij afval niet zo snel aan katoen, maar er wordt toch veel stof weggegooid. Ik kreeg het idee om katoenen tasjes van oud beddengoed te gebruiken voor mijn boodschappen. Mijn tasjes zijn een tijdje verkocht op de markt, omdat een van de verkopers ze zo leuk vond. Inmiddels ben ik ook bezig met poppen en verjaardagsslingers van oude stof. Ik zou het wel leuk vinden om die ook weer ergens te verkopen.

Wat is je tip voor anderen?

Sommige mensen doen dekbedhoezen weg als de bovenkant versleten en gerafeld is. De rest van de stof is vaak nog prima, en vaak hebben ze ook leuke printjes. Met dat soort stof kun je mij bijvoorbeeld blij maken. Of ga zelf creatief aan de slag! Tasjes, knuffels, poppenkleertjes, je kunt er nog van alles mee maken. Je mag kapotte hoezen en andere stof ook inleveren bij textielcontainers, dan wordt er ook wat anders van gemaakt. Gooi dus je katoen niet weg, maar lever het in bij een textielcontainer.

“Sommige mensen doen dekbedhoezen weg als de bovenkant versleten is. De rest van de stof is nog prima, en vaak hebben ze ook leuke printjes. Met dat soort stof kun je mij bijvoorbeeld blij maken.”

DE 4 PRINCIPES VAN AFVALBEWUST LEVEN:

Recyclen, weigeren, hergebruiken, en composteren. Wat werkt voor u?

1. Recyclen

Het afval dat u weggooit, kan meestal gerecycled worden. Als u het goed scheidt en naar de juiste container brengt, weet u zeker dat uw afval op een goede manier wordt verwerkt en opnieuw gebruikt wordt.

2. Weigeren

We krijgen veel afval gratis aangeboden. Denk bijvoorbeeld aan bekertjes water op een sportevenement. Ook promotiemateriaal in de vorm van pepermuntjes, ballonnen en flyers gooien we vaak weg. Door dit soort dingen te weigeren, creëert u minder afval.

3. Hergebruiken

U kunt veel spullen een tweede leven geven. In jampotjes kunt u plantjes laten groeien. Eierdozen doen het goed als verfbakjes. Snijresten van groente kunt u in het vriesvak bewaren totdat u genoeg heeft om er een lekker soepje van koken. U kunt uw afval verminderen door het op een andere manier te bekijken en een nieuwe functie te geven. Hoe creatief bent u?

4. Composteren

Composteren is de natuurlijke manier van recyclen van groente-, fruit- en tuinafval. Dit kunt u thuis in de keuken, op het balkon of in de tuin doen. U kunt tuinafval ook wegbrengen, om te laten composteren. Bij de compostbakkers bijvoorbeeld! Kijk eens op www.compostbakkers.nl om daar meer over te lezen.

Tip: Plak een nee-nee sticker, of ja-nee sticker bij de brievenbus. Ze zijn gratis op te halen bij onder andere de stadsdeelkantoren.

WAT HOORT WAAR?

Hoe kunt u er aan bijdragen dat afval dat u weggooit ook daadwerkelijk opnieuw wordt gebruikt? Voor 10 grote afvalstromen leest u hier wat er wel en niet bij mag, en wat er in Den Haag mee gebeurt. Dat zijn:

1. PAPIER EN KARTON
2. PLASTIC VERPAKKINGEN, BLIK EN DRINKPAKKEN
3. GLAS
4. GROENTE-, FRUIT-, TUINAFVAL EN ETENSRESTEN
5. TEXTIEL
6. VET
7. KLEIN CHEMISCH AFVAL
8. ELEKTRONISCHE APPARATEN EN BATTERIJEN
9. RESTAFVAL
10. GROFVUIL

Twijfelt u over wat bij welke afvalstroom hoort? Zoek dit dan op via afvalscheidingswijzer.nl of via de app **Afvalscheidingswijzer**. Kunt u een bepaald product niet vinden? Gooi het dan bij het restafval.

PAPIER EN KARTON

WAT BIJVOORBEELD WEL

Boeken, enveloppen (ook met venster), kranten, reclaimedrukwerk (zonder plastic verpakking), cadeau- en kopieerpapier, tijdschriften

WAT BIJVOORBEELD NIET

Papieren verpakkingen met aluminium binnenkant, ringbandmappen, vies karton zoals pizzadozen, vies papier zoals je gebruikte zakdoekje

Waar kunt u het kwijt?

Gescheiden papier en karton wordt in Den Haag elke maand aan huis opgehaald. Ook zijn er inzamelcontainers waar u zelf uw papier en karton naartoe kunt brengen. Op www.denhaag.nl/huisvuilkalender kunt u zien welke dag het papier bij u thuis wordt opgehaald. Wie ruimte heeft om op eigen terrein een (blauwe) minicontainer voor papier neer te zetten, kan zo'n container aanvragen via de website.

Papier en karton kan het best worden gerecycled als het schoon en droog is. Daarom mogen er geen gebruikte tissues, keukenpapier en gebruikte pizzadozen in de container. Een nietje, paperclip of venster in een envelop kan geen kwaad, maar verwijder wel het plastic folie dat om tijdschriften en reclamefolders zit.

Wat gebeurt ermee?

Door papier en karton goed te scheiden, kan het opnieuw worden verwerkt tot krantenpapier, toiletpapier of verpakkingsmateriaal. Wist u dat papier 6 keer kan worden gerecycled? In Nederland bestaat bijna al het papier (80 procent) uit gerecycled papier!

Tip: Met uw (oude) boeken kunt u misschien nog iemand anders blij maken. Breng ze naar een kringloopwinkel, zet ze in een minibieb of leg ze op de leestafel van uw werk. Lezen u en uw burens, collega's of vrienden dezelfde bladen? Dan kunt u het abonnement wellicht samen delen, dat scheelt papier en kosten.

PLASTIC VERPAKKINGEN, BLIK EN DRINKPAKKEN

WAT BIJVOORBEELD WEL

Plastic verpakkingen, tubes en flacons van verzorgingsproducten, aluminium producten, zoals schalen, folie, waxinelichthouders, blikjes, bierdoppen, stalen siroopflessen, drinkpakken

WAT BIJVOORBEELD NIET

Oude pasjes, piepschuim, chipszakken, geplastificeerd papier, plastic gebruiksvoorwerpen, spuitbussen

Waar kunt u het kwijt?

In Den Haag staan op veel plaatsen bovengrondse containers voor plastic verpakkingen, blik en drinkpakken. In deze containers mag dus meer dan alleen plastic verpakkingen. Natuurlijk is het belangrijk dat de verpakkingen leeg zijn, maar het afval hoeft niet schoon te zijn. Zelf afwassen kost meer energie dan schoonspoelen in de recyclingfabriek. In een aantal wijken in Den Haag wordt dit materiaal huis-aan-huis opgehaald. De bewoners hebben hiervoor een minicontainer gekregen.

Zwart plastic en piepschuim, zoals schaaltes die gebruikt worden voor vlees en vis, horen bij het restafval.

U mag het afval los of in een vuilniszak in de containers gooien.

Wat gebeurt ermee?

Van gerecycled plastic kan speelgoed, fleecetruien en bouwmaterialen worden gemaakt. Van drinkpakken worden bijvoorbeeld kantoorbenodigdheden, kartonnen dozen of wc-papier gemaakt.

Bij het recycleproces van plastic verpakkingen, blik en drinkpakken worden de verschillende materialen onder andere gescheiden op basis van grootte, gewicht en magnetisme. Daarom mogen deze materialen in één bak.

Tip: Verander uw restafvalbak in de bak voor plastic verpakkingen, blik en drinkpakken. Als u plastic verpakkingen, blik en drinkpakken scheidt, heeft u vaak maar een klein beetje restafval over. Voor uw restafval heeft u dan nog maar een klein afvalbakje nodig.

GLAS

WAT BIJVOORBEELD WEL

Crèmepotjes, parfum- en medicijnflesjes, drankflessen zonder statiegeld zoals flessen van wijn, bier en vruchtensap, potjes uit de keuken zoals appelmoes en olijfolie

WAT BIJVOORBEELD NIET

Glazen ruiten, spiegels, theeglazen, ovenschalen, vazen

Waar kunt u het kwijt?

Er staan in Den Haag op veel plaatsen glascontainers.

Wit en gekleurd glas mag bij elkaar worden gegoid.

Ruiten, spiegels, ovenschalen, theeglazen, vazen en lampen mogen niet in de glascontainer. Deze producten zijn gemaakt van glassoorten die niet op dezelfde manier gerecycled kunnen worden als gewoon glas. De smelttemperatuur is namelijk anders dan van glazen potjes en flessen. Glas dat niet in de glasbak mag, kunt u bij de afvalbrengstation kwijt of bij een glashandel. Lampen gaan in een speciale bak bij huishoudzaken.

Wat gebeurt ermee?

Door glas te recyclen besparen we veel grondstoffen en energie. Glas kan namelijk oneindig vaak worden gerecycled en het is 100% recyclebaar. Dat betekent dat 1000 kilo oud glas zorgt voor 1000 kilo nieuw glas. Van 1000 kilo grondstoffen, zoals zand, soda en kalk, kun je maar 800 kilo glas maken. Daarnaast kost het veel meer energie om nieuw glas te maken. Glas recyclen is energiezuiniger. Met andere woorden: glas scheiden is op alle gebieden heel erg goed.

Tip: Glas mag met restjes en deksel in de glasbak. Dit betekent natuurlijk niet dat u een pot met volledige inhoud in de container moet gooien, maar leeg is goed genoeg! Het glas wordt tijdens de recycling gewassen en de doppen worden van het glas gescheiden. Zo is glas scheiden nog makkelijker.

GROENTE-, FRUIT-, TUIN- (GFT)AFVAL EN ETENSRESTEN

WAT BIJVOORBEELD WEL

Eierschalen, kaaskorsten (zonder plastic), tuin-, planten- en bloemenafval, pinda- en notendoppen, resten van groenten, fruit, aardappelen, vlees en vis (inclusief graten, schelpen en botjes), koffiefilters met koffiedik

WAT BIJVOORBEELD NIET

Kerstbomen, kauwgom, slachtafval, dierenharen, sigarettenas, zand

Waar kunt u het kwijt?

In een aantal wijken van Den Haag wordt gft-afval opgehaald. Als u in een van deze wijken woont, dan kunt u een bio-emmer (35 liter) of een groene container (140 of 240 liter) gratis aanvragen via de website: www.denhaag.nl/huisvuil. Er bestaan ook composteerbare vuilniszakjes. U kunt ze in de supermarkt kopen. Let op dat de zakjes het 'kiemplantlogo' of het 'OK Compost' -logo heeft, alleen die zakjes mogen in de container.

Als gft-afval in uw wijk niet opgehaald wordt, dan zijn er andere mogelijkheden om het te recyclen:

- U kunt het wegbrengen naar het afvalbrengstation op Plutostraat 1.
  - Er zijn verschillende buurttuinen waar u gft-afval kunt wegbrengen. Meer informatie over de locaties is te vinden op www.compostbakkers.nl
  - U kunt ook zelf compost maken. Dat is heel makkelijk! Mensen zijn vaak bang dat compost gaat stinken en dat u er een grote tuin voor nodig heeft. Maar compost hoort helemaal niet te stinken en een compostbak kan zelfs in de keuken staan. Onder andere op de site van Milieu Centraal vindt u handige tips: www.milieuentraal.nl
- Vindt u composteren een grote stap of heeft u niet genoeg afval om een composthoop te maken? Vraag aan de burens of zij ook geïnteresseerd zijn en start een buurtcomposteerplek! Ook daar kunnen de compostbakkers u alles over vertellen.

Wat gebeurt ermee?

Het Haagse gft-afval wordt gecomposteerd en gebruikt voor het verbeteren van de grond in parken en tuinen.

Tip: Veel mensen zijn bang dat ze last van beestjes of stank krijgen bij het scheiden van gft-afval. Er zijn veel manieren om daar iets tegen te doen. Op de website van de gemeente staan verschillende tips om stank en vliegjes te voorkomen en te bestrijden.

TEXTIEL

WAT BIJVOORBEELD WEL

Hele en kapotte kleding, schoenen, hoeden en petten, huishoudtextiel, zoals handdoeken, washandjes, tafellakens, gordijnen, dekbedovertrekken en kussenslopen. Onder- en badkleding, zachte knuffels

WAT BIJVOORBEELD NIET

Tapijten, dekbedden en kussens, matrassen, zwaar vervuilde kleding

Waar kunt u het kwijt?

Oud textiel kan in textielcontainers. Vaak wordt gedacht dat de kleding net en heel moet zijn, maar ook kapotte en versleten kleding en textielresten mogen in de container.

Lever je textiel op de volgende manier in:

- Maak de kleding en textielresten zo goed mogelijk schoon en droog
- Bind schoenen samen
- Stop het textiel in een plastic zak
- Maak de zak dicht en gooi het in de container.

Wat gebeurt ermee?

De goede kleding wordt verkocht in de ReShare Store van het Leger des Heils of gaat naar een ander goed doel. Versleten en kapotte kleding wordt vernaaid tot nieuwe producten zoals een tafelkleed en schort of wordt gerecycled tot bijvoorbeeld poetsdoeken of vulling voor autostoelen.

U kunt ook andere dingen doen en maken met kleding! Organiseer bijvoorbeeld een ruilavond met vrienden, geef iets weg aan een kennis, breng het naar een tweedehandswinkel of maak er zelf iets nieuws van. Zo wordt een lange broek met een scheur een korte broek of een t-shirt een tas.

VET

WAT BIJVOORBEELD WEL

Frituurvet, olie uit de potjes fetakaas of zongedroogde tomaatjes, restjes olie of vet van het bakken van eten

Waar kunt u het kwijt?

Olie en vet kunt u inleveren. Het is best makkelijk om vet te scheiden van ander afval. Vet mag absoluut niet door de gootsteen. In Londen is het riool verstopt geraakt door een vetberg van 250 meter lang. Zo'n probleem willen we hier voorkomen. Vet en olie apart houden gaat als volgt:

- Giet het afgekoelde olie of vet in de originele fles of een andere plastic fles of pot.
- Sluit de verpakking goed.
- Stop de fles of pot in de speciale 'vetcontainer' op 1 van de Haagse stadsboerderijen of breng het naar een afvalbrengrstation.

Wat gebeurt ermee?

Van het vet wordt biobrandstof gemaakt. Vet in het riool zorgt nog te vaak voor verstoppingen. Zo'n probleem willen we hier voorkomen, want de reiniging kost veel tijd en geld.

Tip: Bij de stadsboerderijen kunt u een trechter krijgen die u op een fles kunt schroeven. Zo kunt u het gemakkelijk in een fles gieten. Restjes vet in de pan kunt u het best eerst wegvegen met een keukenpapiertje. Dat gaat dan bij het restafval.

KLEIN CHEMISCH AFVAL (KCA) EN BATTERIJEN

WAT BIJVOORBEELD WEL

Bestrijdingsmiddelen en insecticiden, lampenolie, petroleum, TI-buizen, gootsteenontstopper, kwikthermometers, terpentine, thinner, verfabijtmiddel, kwastontharder en wasbenzine, verf, lak, beits, benzine, motorolie, batterijen

WAT BIJVOORBEELD NIET

Lege spuitbussen, medicijnverpakkingen

ELEKTR(ON)ISCHE APPARATEN

WAT BIJVOORBEELD WEL

Alle elektrische apparaten

Waar kunt u het kwijt?

In huis gebruiken we verschillende producten die te bestempelen zijn als klein chemisch afval. Deze producten zijn gevaarlijk voor het milieu. Voor het milieu is het het beste om deze producten te vervangen voor een milieuvriendelijk product. Klein chemisch afval kunt u wegbrengen naar de afvalbrengstations. Meestal kunt u het ook brengen naar de winkel waar u het heeft gekocht. Medicijnen en injectienaalden brengt u naar de apotheek. Stomazakken en incontinentiemateriaal gaan bij het restafval.

Wat gebeurt ermee?

Het afval wordt op een veilige manier verwerkt. Klein chemisch afval bevat vaak giftige of gevaarlijke stoffen, die vrij komen bij verbranding. Daarom mogen ze niet met het restafval mee naar de verbrandingsovens. TL-lampen bevatten bijvoorbeeld giftig kwik. Dat wordt op een veilige manier verwijderd.

Batterijen

In batterijen zitten veel materialen die opnieuw gebruikt kunnen worden. Ongeveer 95% van het koper, kobalt en nikkel in batterijen kan weer opnieuw gebruikt worden. Voor batterijen zijn op veel plekken inleverbakken te vinden. Overal waar je batterijen koopt, kun je ze ook weer inleveren.

Tip: Klein chemisch afval is te herkennen aan een speciaal symbool op de verpakking: een afvalcontainer met een kruis erdoorheen. Lege verpakkingen zijn geen chemisch afval. Deze gooit u gewoon bij het restafval.

Waar kunt u het kwijt?

Grotere kapotte elektronische apparaten kunt u wegbrengen naar een afvalbrengstation of elektronikawinkel. Kleine apparaten kunt u op meer plekken kwijt. Deze kunt u bijvoorbeeld kwijt bij de stadsboerderijen en bij de inleverbakken van Wecycle. De inleverbakken van Wecycle staan vaak bij winkels. De locaties staan op www.wecycle.nl/inleverpunt-zoeken.

Wat gebeurt ermee?

Het gescheiden houden van deze apparaten heeft twee belangrijke voordelen. Ten eerste worden herbruikbare materialen apart gehouden en gerecycled tot nieuwe artikelen. Ten tweede worden schadelijke stoffen op de juiste manier verwerkt.

Tip: Elektrisch apparaat stuk? Ga eens naar een Repair Café, misschien is het gewoon nog te maken.

HEBT U DE SLAG TE PAKKEN? ZIN OM IN DE WERELD VAN AFVALVERMINDERING TE DUIKEN?

Deze boeken gaan de diepte in:

Leven zonder afval

Emily Jane Lowe *(Nederlandstalig)*

Niets verspillen doe je zo!

Stéphanie Araud-Laporte *(Nederlandstalig)*

Let's go green

Susan Gerritsen-Overakker *(Nederlandstalig)*

RESTAFVAL

Restafval is wat er overblijft als u uw afval goed gescheiden heeft. Hieronder vindt u voorbeelden van materiaal dat nog nauwelijks wordt gerecycled en daarom bij het restafval gaat. Wellicht komt er in de toekomst meer recyclecapaciteit voor dit materiaal beschikbaar, zoals bijvoorbeeld voor babyluiers en ander 'hygiënisch' papier. Dan kan ook dit materiaal een tweede leven krijgen.

Restafval op het gebied van verzorging:

- Billendoekjes, maandverband, tampons, wattenschijfjes, pleisters, verband en tissues
- Scheermesjes
- Medicijnverpakkingen
- Lege spuitbussen (haarlak, deodorant etc.)

Restafval uit de keuken en van eten:

- Papieren verpakkingen met aluminium binnenkant, zoals boterwikkels en zakjes van kruidenmixen
- Plastic verpakkingen met aluminium binnenkant, zoals chips- en koffiezakken
- Piepschuim
- Bakpapier, toilet- en keukenpapier
- Kauwgom
- Sluiting broodzak (breed, wit met ijzerdraad)
- Verpakkingen met inhoud

Schoonmaak- en verbouwingsresten:

- Stof uit het filter van de wasdroger
- Stofzuigerzak met inhoud
- Schuurspons (gebruikt)
- Spelden
- Behangpapier
- Lege verfblikken

Restafval uit huis:

- As, lucifers en sigarettenpeuken
- CD's
- Lintjes (versiering bij inpakken cadeaus)
- Vervuild papier of karton met wasmiddel, vet, verf, olie of voedselresten

Restafval van dieren

- Dierenharen
- Vogelkooizand

Waar kunt u het kwijt?

Uw restafval kunt u kwijt in vuilniszak, minicontainer of ondergrondse restafvalcontainer. Op de huisvuilkalender kunt u zien wanneer het huisvuil in uw straat wordt opgehaald.

Wat gebeurt er mee?

Het Haagse restafval wordt momenteel verbrand in de installaties van AVR in Rotterdam. Bij dit proces wordt energie opgewekt, zodat ook restafval nog een enigszins nuttige toepassing heeft. Dagelijks gaat het om zo'n 600 ton, ruim 1 kilo per persoon per dag. Het streven is om de komende jaren meer en meer afval te scheiden.

GROFVUIL

Grofvuil zijn de spullen die te groot zijn voor de vuilniszak, minicontainer of ondergrondse restafvalcontainer. Denk daarbij aan oude bankstellen, kapotte huisraad, tuinstoelen, speelgoed van hard plastic en dergelijke. Maar het kan ook gaan om nog bruikbare spullen. Ook groot tuinafval, dat niet in de gft-container past, zoals snoeihout en takken, hoort hier bij.

Waar kunt u het kwijt?

Grofvuil kunt u wegbrengen naar de Haagse afvalbrengstations.

- Plutostraat 1, 2516 AL (Binckhorst, stadsdeel Laak)
- De Werf 11P, 2544 EH (Zichtenburg, stadsdeel Loosduinen)
- Uitenhagestraat 4, 2571 VV (bij de Loosduinsekade, stadsdeel Centrum)

De openingstijden van de afvalbrengstations vindt u op de website van de gemeente.

Tuinafval kunt u alleen brengen op het afvalbrengstation aan de Plutostraat.

Gebruik van de afvalbrengstations is gratis. U heeft wel uw Haagse Afvalpas nodig om binnen te komen.

Als u grofvuil of tuinafval niet zelf kunt wegbrengen, kunt u ook een afspraak maken om de spullen bij u thuis op te laten halen. U kunt daarvoor een afspraak maken met de gemeente op 14070.

Bruikbare spullen kunt u vaak kwijt bij een kringloopwinkel. Kijk op allekringloopwinkels.nl voor het adres van een kringloopwinkel bij u in de buurt.

Wat gebeurt er mee?

Op de afvalbrengstations wordt het materiaal soort bij soort gesorteerd. De gesorteerde materialen gaan naar gespecialiseerde afvalverwerkers waar het materiaal zoveel mogelijk wordt gerecycled.

GOEDE ADRESSEN

Op de website van
Duurzaam Den Haag
vindt u een plattegrond
met winkels waar u
afval vrij kunt winkelen.

En kende u deze
adressen al?

Hoort een vette pizzadoos
bij het oud papier? En wat doet
u met uw glazen ovenschaal,
mag die in de glasbak?

Met de app 'afvalscheidingswijzer'
van Milieu Centraal weet u het
direct. Beschikbaar voor Android en iOS.

DE KRINGLOOPWINKEL

O.a. Loosduinsekade 156,
Neherkade 1000 en
Merwedestraat 34

Den Haag heeft heel veel kringloop-
winkels. U kunt er naast kleding ook
nog heel veel andere spullen weg-
brengen, zoals banken, keukengerei
en boeken.

GERED GEREEDSCHAP

Junostraat 12a
De werkplaats is geopend op
werkdagen van 10.00 tot 14.00 uur

Overbodig of kapot gereedschap
kunt u doneren aan Gered Gereed-
schap. Na reparatie komt het terecht
in derdewereldlanden bij klus-
projecten, zoals scholen in aanbouw.

DE MARKT

Bijvoorbeeld de Haagse Markt:
Herman Costerstraat

Ideale plek om eten te kopen zonder
verpakking. Neem uw eigen potjes
of bakjes mee, of uw eigen tasje.

AFVAL LOONT

Plutostraat 1
Maandag t/m zaterdag
van 8.30 uur tot 17.00 uur

Geld verdienen met afval inleveren?
Bij Afval Loont kunt u uw afval
gescheiden inleveren in ruil voor
geld. Kijk op afvalloont.nl om mee
te doen.

AFVALBRENGSTATIONS

Plutostraat 1 (Binckhorst,
stadsdeel Laak)
De Werf 11p (Zichtenburg,
stadsdeel Loosduinen)
Uitenhagestraat 4 (bij de
Loosduinsekade, stadsdeel Centrum)

Den Haag heeft drie afvalbreng-
stations waar u gratis grofvuil naar
toe kunt brengen. Bij de Plutostraat
kunt u ook terecht met tuinafval.

STADSBOERDERIJEN

Op denhaag.nl/stadsboerderijen
vindt u alle adressen.

Den Haag heeft stadsboerderijen,
waar u geiten, schapen, konijnen en
andere landbouwhuisdieren kunt
vinden. U kunt er ook terecht om
afval gescheiden in te leveren,
zoals frituurvet en textiel.

COLOFON

Dit boekje is tot stand gekomen in opdracht van de Gemeente Den Haag, in samenwerking met Stichting Duurzaam Den Haag. Uitgegeven in 2018

Tekst

Ilse Thoma, Anne van Barlingen

Vormgeving

Basement Graphics

Projectleider Duurzaam Den Haag, Afval challenge 100-100-100

Charlotte Bos

Gemeente Den Haag

Eline Lagerwaard en Sijke Verhagen

Fotografie

Duurzaam Den Haag: Rosalie Ruardy

TrashUre Hunt: Marc Solaris

Emmy de Graaf

Met dank aan

Margreet van der Merkt, TrashUre Hunt, Sanne Verhoef, Sara Reijnders, Frank Kanhai, Kirsten Anderson & Ezra van der Bom

Meer informatie over duurzaam doen in Den Haag is te vinden op duurzaamdenhaag.nl of mail naar info@duurzaamdenhaag.nl
Meer informatie over afval scheiden in Den Haag kunt u vinden op denhaag.nl/afval.

 denhaag.nl/afval

 duurzaamdenhaag.nl

 Duurzaam Den Haag

